

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie.

PRENUMERATA:

Miesięcznie	Zł. 1-10
Kwartalnie	Zł. 3-30
Półrocznie	Zł. 6-60
Rocznie	Zł. 13-20
Prenumerata zagraniczna miesięcznie	Zł. 1-50

Konto P. K. O. 410.288.

Redakcja i administracja: ul. Goldhamera 3.
Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 po południu.

Rękopisów nie zwraca się.

OGŁOSZENIA:

Strona	Zł. 200—
1/2 strony	Zł. 100—
1/4 "	Zł. 60—
1/8 "	Zł. 30—
1/16 "	Zł. 15—
1/32 "	Zł. 8—
Przed tekstem 100 proc. drożej.	Drożej za słowa 30 gr.

Rok VII

Tarnów, piątek dnia 20 lipca 1934 r.

Nr. 28

W obliczu żywiołowej klęski.

Jeszcze nie jest znana ilość ofiar ludzkich strasznej katastrofy. Zniszczone zbory, domostwa, nędza i głód, już teraz dają straszliwy obraz miejscowości, nawiedzonych żywiołową klęską. Jeszcze jest w toku akcja ratownicza. Jeszcze oddziały wojskowe z narażeniem życia toczą bohaterską walkę z rozrzuconymi falami wodnemi, by ratować życie i dobytek ludzki. Jeszcze władze przy pomocy policji, straży pożarnej i różnych organizacji społecznych z nadludzkimi wprost wysiłkami walczą ze strasznym żywiołem, by zmniejszyć zło, by nieść pomoc nieszczęśliwym, by wyżywić głodnych i zapewnić dach nad głową bezdomnym.

Kto w czasie najbardziej krytycznych chwil powodzi, gdy ulewa przybierała na sile, a zbierająca woda coraz więcej zalewała obszary — przyglądał się n. p. domostwom na „Hucie”, na ulicy Rzecznej lub koło Białej, jak

ludzie, niechcący opuścić swych domostw, wysiadali na dachach domów, jak chłop tonący kurczowo trzymał się jedynego swego majątku — krowy i tylko razem z krową chciał pozostać przy życiu — ten nigdy nie zapomni tych strasznych zgrozów przejmujących chwil.

Pierwsze niebezpieczeństwo minęło. Powiat tarnowski poniósł olbrzymie straty materialne. Tysiące ludzi bez dachu nad głową. Dziś uratowano tym nieszczęśliwcom nagie życie. Jutro trzeba ich wyżywić i dać im dach nad głową.

Z inicjatywy p. starosty Lisowskiego utworzył się komitet dla niesienia pomocy ofiarom powodzi. Wzywamy całe społeczeństwo żydowskie, by nie szczędziło ofiar, by i w tych ciężkich krytycznych czasach szczerą ręką przyczyniło się do ulżenia ciężkiej doli nawiedzonych klęską żywiołową.

Dr Chomęt.

ADWOKAT

Dr Anzelm Basler

przeniósł swą kancelarię adwokacką
do domu przy ul. Wałowej 12

I piętro

Praca i kapitał w odbudowie Palestyny.

Praca i kapitał mają być podporządkowane prymatowi interesów narodowych we wszystkich dziedzinach życia żydowskiego w Erec Israel. Od obu czynników należałby żądać równości ofiar w służbie dla narodu, obu mają stać pod kontrolą instancji narodowych i być przez nie kierowane. Zapewnienie robotnikowi ludzkiego i godnego bytu winno być dla pracodawcy momentem współdecydującym, a dla robotnika — warunkiem produkcji w kraju, dla obu zaś wzmożeniem gospodarki narodowej winno być najbardziej miarodajnym.

(Z programu Świat. Związku Ogólnych Sjonistów)

Tyle program. Jasny i niedwuznaczny. Harmonja między kapitałem a pracą. Obu czynników bogactwa narodowego stoją pod kontrolą narodowych instancji. Tak kapitał jak i praca mają na względzie tylko rozkwit i rozwój gospodarstwa narodowego.

Udobyśmy mieli własną państwowość, to uregulowanie stosunku między kapitałem i pracą byłoby tylko zaleceniem od tendencji gospodarczo-politycznych, panujących w danym okresie. Od strajków i łokautów w okresie liberalizmu przeszły niektóre państwa do systemu korporacyjnego lub arbitrazu rządowego — w każdym razie decyduje o tem nie zjazd czy kongres, zależny od subiektywnego nastawienia uczestników do danego problemu, lecz decyduje o tem obojętne ciało ustawodawcze, formalnie do tego uprawnione.

Gdy w jakichś państwie wprowadza się przymus arbitrazu w stosunkach między kapitałem a pracą, to ten przymus jest wykonalny i nad wykonaniem tego przymusu czuwa władza. Przymus ten jest sankcjonowany ustawą, która każdy musi respektować pod groźbą kar.

W naszych warunkach praca odbudowawczej, gdy wszystko zależy od dobrej woli tak pracowników jak i pracodawców, uchwała, że kapitał i praca muszą stać pod kontrolą narodowych instancji — jest tylko programem i choć najwyższa nasza instancja Kongres sjonistyczny taki program aprobuje, to przy wykonaniu takiej uchwały, przy realizowaniu takiego programu powstają trudności, które mają swe

źródło w tem, że jedyną sankcją takich uchwał jest przymus moralny. Urzeczywistnienie naszego programu przy odbudowie gospodarstwa narodowego w Palestynie zależy od całego szeregu przesłanek natury wyłącznie psychologicznej.

Jak tedy mamy zrealizować w granicach naszej bezpaństwowej rzeczywistości palestyńskiej powyższy nasz program społeczny w odniesieniu do uregulowania stosunków między kapitałem a pracą?

Pozostaje nam jedyny środek — przytoczony zresztą w projekcie programu, wychowanie i organizowanie robotników i pracodawców w duchu harmonijnego współdziałania między kapitałem i pracą. Ale jak to zrobić? Wychować i organizować robotników żydowskich, by przejęli byli patriotyzmem sjonistycznym, by zrozumieli, że muszą się liczyć z warunkami produkcji w Erec, by nie monopolizowali niu pracy, by uznali arbitraż narodowy przy rozstrzyganiu sporów z pracodawcami — to wszystko da się zrealizować, bo do tego służą nasze organizacje młodzieży, które przygotowują kadry chalcułów ogólnosjonistycznych, realizujących nasz program społeczny. Im więcej tej młodzieży naszej, przesiąkniętej ideami ogólnego sjonizmu, młodzieży, wolnej od doktrynizmu klasowego, idącej do Palestyny realizować sjonizm, a dla której sjonizm jest celem samym dla siebie, a nie środkiem do stworzenia należytej bazy dla walki klasowej, zasili kadry robotników żydowskich w Palestynie, tem łatwiej dadzą się zrealizować nasze postulaty społeczne, mające regulować stosunki między kapitałem a pracą.

Uchwycenie więc pracy w karby dyscypliny narodowej jest zależne tylko od tempa naszej pracy uświadamiającej wśród młodzieży chalcułowej, o dynamiki ogólnego sjonizmu. Ale prócz pracy i robotników jest jeszcze i kapitał. Niestety rola kapitału narodowego jest jeszcze tak nikłą w procesie Odbudowy Erec Israel, że ciągle jeszcze daje się odrzucać preponderancja kapitału prywatnego, który trudno jest ująć w karby jakiegos moralnego nakazu narodowego.

Jakże więc zmusić kapitał prywatny do uznania naszych postulatów, skoro emigrant tysiacytówny jest przeważnie tylko emigrantem, jedzie do Palestyny, a nie do Erec, i taki „kapitalista”, który prze-

ważnie nigdy do żadnej organizacji sjonistycznej nie należał, który nieprzystępny jest dla różnych postulatów społecznych, który gwałtownie osiągnięcia zysku puścił się na szeroką wodę spekulacji ziemną, domami i czym się tylko da — taki „kapitalista” jest nastawiony wrogo wobec robotnika, który walką o ludzką stopę życiową umniejsza jego zyski.

Przy pomocy takiego elementu trudno osiągnąć harmonję między kapitałem a pracą. A organizacja ogólnosjonistyczna musi też strzec się przed tem, by nie stać się wyrazicielem aspiracji społecznych tych oto sfer, bo wówczas zamielibyśmy się w organizację klasową o jednostronnych tendencjach społecznych. Organizacja ogólnych sjonistów w Palestynie walczy też z możliwymi paradesanami i rolnikami, którzy starają się nadać org. ogólnosjon. piętno antyrobot. smlańskizmu, z czego oczywiście zadowoleni są ci, którzy w tych przejawach samopoczucia klasowego przywagę kapitału widzą tylko uzasadnienie dla swej historiozofji materialistycznej, która głosi, że między kapitałem i pracą nie ma pokój ani harmonji, jeno toczy się będzie między niemi nieubłagana walka.

Ogólny sjonizm dążył mu do harmonji między kapitałem i pracą, przyczem ofiary i ustępstwa muszą być po obu stronach, ale przy rozpatrywaniu kwestji, czyje ofiary są bardziej konieczne i od której strony więcej tych ofiar żądać — pamiętać musimy o jednej zasadzie: że rozwój i dobrobyt robotników żydowskich w Palestynie jest identyczny z rozwojem i postępem całego dzieła palestyńskiego.

Zawsze musimy też pamiętać o tem, że ideałem społeczeństwa żydowskiego w Erec — to ludzie pracy i tylko oni są wyrazem tej strukturalnej przemiany w narodzie żydowskim, do której dążymy. Jesteśmy przeciwni wszelkim ograniczeniom prywatnego kapitału, uznajemy przedsiębiorczość tych żydów, którzy rozwijają w Erec pożyteczną działalność gospodarczą przy pomocy swych kapitałów, ale naszym ideałem jest społeczność żydowska w Palestynie, pracująca w warunkach, odpowiadających naszym pojęciom o sprawiedliwości społecznej.

Jeżeli zaś głosimy konieczność zharmonizowania kapitału i pracy dla dobra odbudowy Erec, to musimy jednak zdać sobie sprawę z tego, że więcej przeszkód i trudności w tym procesie zachodzi po stronie kapitału.

Jesteśmy organizacją ogólną narodową. Siła nasza leży w masach młodzieży, rwącej się do Erec, by tam pracować, budować, tworzyć. Ta społeczność pracująca, dla której my tu pracujemy w goluście i która tam znosi ofiary i trudy, by wzmożnić i ugruntować fundamenty pod państwowość żydowską — musi stać pod ochroną szczególną. Kapitał tej szczególnej ochrony nie potrzebuje. Kapitałowi żydowskiemu potrzebna jest tylko ochrona natury więcej politycznej, podczas gdy pracy konieczną jest ochrona socjalna.

Bo interesy żydowskiego ludu pracującego w Erec są równoznaczne z interesami narodu; gdy więc spotyka się sprzeczne dążenia społeczne, pierwszeństwo musi się dać warstwowi pracującemu. Przy zupełnym pozytywnym ustosunkowaniu się do gospodarki prywatnej, która już dokonała wielkich dzieł w Palestynie, musimy jednak podkreślić, że chodzi o stworzenie takich warunków, które są konieczne,

Organizacja Żydów Polskich w Palestynie

Towarzystwo „OPIEKA“

Administracja i nadzór nad mieniem Żydów polskich w Palestynie

Obejmuje administrację domów i parcesów - nadzór przy budowie - kontrolę nad sadzeniem parcesów itp.

Udziały szczegółowych informacji o cenach i możliwościach pewnych lokat pieniężnych w Palestynie

ŻYDZI! Powierzajcie swe mienie pewnym ręką!

Żądajcie szczegółów i prospektów!

ORGANIZACJA ŻYDÓW POLSKICH W PALESTYNIE

„Opieka“ Tel-Awiw, ul. Allenby 117. P.O.B. 1056

ZARZĄD



Wykaz puszek ściennych.

Dr Jekel 1020, Dr Spann 9—, Dr Mandel 3—, Towarzystwo Eskontowe 270, J. Weisberg 224, Daar 2—, Grünhut 179, Tauba Grünfeld 170, Herman Fuchs 169, Rinder i Schneider 160, Po 150 11, Eichhorn, Wilhelm Spiro, J. Pomeranz, Dr Feivel 145, Szulim Rubin 123, Eljasz Goldfarb 120, Dyr. Lieblch 119, Abraham Blonder 115, Sara Bienenstock 112, Benj. Katz 110, Abr. Spielmann 110, H. Neuman 102, Po 1 zł. Inż. Reich, Leopold Schinagel, Chiel Kurz, Klub Muza, Drowa Weisowa, Edward Schwager, Org. Briti-Hakanaim, Chaim Reich, Dr Penichel, Katz i Fleischer, Jakubowicz, Wolf Götzel, Q. Jotner, Pluga Akiba, Dr Schenkel, Henryk Hollender 090, Dora Unger 077, Wigdor Wiener 076, Dr Chomet 063, Dr Sz. Bloch 062, Ch. Klapholz 061, Israel Spiro 061, Po 60 gr. Chaim Ehrlich, Etka Beck, Dawid Lubasch, E. Fränkel 059, M. Katz 058, Marja Kimmel 055, Leon Fleischer 053, Dora Blatt 051, Leon Borgennicht 051, Po 50 gr. Dr Muskatentblith, Medel Feiber, Debora Sturm, R. Silberstein, Israel Keitsch, Leon Borgennicht, H. Bieberberg, Dr Samuel Goldman, Dr S. Rein, Samuel Spinauf, Samuel Weitraub, Dawid Gross, Pinkas Salamon, Schlaf, Natan Melinger, Bierer, Reicha Kaufman, Simche Keller, Pluga Gordonja, Kalman Gärtner, Israelowicz, Józef Teller, Wolf Götzel, Natan Kleinhändler, Ch. L. Klugman, Blumenkranz, Józef Stieghitz, Isak Kampf, Zw. Kredytowy, Moses Leib 045, Isak Keitsch 045, Mgr. Taubels 040, Moses Fries 040, L. Beck 035, Dr Fisch 032, Mojżesz Spiro 031, R. Birken 032, Po 30 gr. J. Schneider, Jakób Grosbard, Sal. Schönberg, M. D. Silbermann, Samuel Grünhut, Henryk Rauch 029, M. Laub 029, Po 25 gr. Lederberger, Józef Schwarz, Aron Chocner, Damowa, Reinow 022, Po 20 gr. Aron Feld, Dankowicz, Isak Zauder, Kornito, Teitelbaum, Kupfermann, Monke Laub, Plintner, Aron Ciechanowski, B. Scheinock 015, H. Postrom 010.

Skarbonki kieszonkowe. Natan Wild 728, N. N. 820, datek M. Markus — D. Baum przez Ch. Ehricha 350.

Utonął w Dunajcu.

W piątek 13 bm. przepłynął się przez Dunajec na renie Moście 65-letni Ludwik Szczerzak, z towarzyszeniem dwóch młodych wieśniaków. Wszyscy wstąpi na prom, który miał ich przewieźć na drugi brzeg Dunajca.

W pewnej chwili silny prąd zerwał prom z liny i porwał go na środek rzeki. Tu prom upadł na tamę. Będąc przekonani, że prom się rozbił, wskoczyli do wody i chcieli wpław dotrzeć do brzegu. Szczerzak, jako słabszy pociągł tonąć. Kilka razy poszedł na dno.

Dzięki pomocy młodzieńców wydostał się wreszcie na brzeg, jednak z powodu anemizmu serca zmarł.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor Chaim Friedman.

POLA PFEFFER

TARNÓW, ul. Brodzińskiego 32

poleca: gorsety, opaski brzuszno-ortopedyczne w najnowszym i najwygodniejszych fasonach, szykowne i eleganckie modele napiersników.

Specjalność: Opaski higieniczne „NAKI“.

Ceny niskie!

Moratorium na sumy hipoteczne.

Centralna organizacja właścicieli domów postanowiła wystąpić do rządu z memorandumem, w którym podnosi konieczność przedłużenia moratorium na sumy hipoteczne. Moratorium to upływa z dniem 1-go października br. i zabieg idą w tym kierunku, aby przedłużono je na dalszy rok.

Dla rozpatrzenia całokształtu kwestii oddłużenia własności nieruchomości miejskiej powołano specjalną komisję, do której zaproszono wybitnych fachowców. Komisja ta opracować ma odpowiednie wnioski przy uwzględnieniu zasady poszanowania własności prywatnej i ciężkiej sytuacji właścicieli domów.

Uduszenie dziecka.

Stefania Schabowska, absolwentka szkoły handlowej zaszła w ciążę. Gdy nadszedł czas rozwiązania wychodziła do ciotki do Ciekłowie, gdzie nastąpił poród. Po powrocie do Tarnowa Schabowska dziecko udusiła, a zwłoki zakopła w ogródku koło mieszkania rodziców. Po 10 miesiącach sprawa wyszła na jaw i dnia 13 bm. Schabowska aresztowano.

KRONIKA.

Most gospodarczy Polska—Palestyna. Wzrost emigracji z Polski do Palestyny najnowodnieli stwierdza celowość otwarcia Oddziału Banku P. K. O. w Tel-Awiwie. Emigranci, korzystający z usług Banku P. K. O. umieją ocenić tę instytucję jako najsolidniejszą dom bankowy w dziedzinie zatwierdzania wszelkich operacji finansowych w stosunkach między Polską a Palestyną.

Bnei-Sjon. Sobota 21 bm. godzinie 3 popoł. „Aktualia sjonistycznej“ ref. tow. H. Reichner. Poniedziałek 23 bm. godz. 8 wiecz. kurs hebrajskiego tow. G. Starkmanowicz. Godz. 8 wiecz. kurs średni hebrajskiego.

Wtorek 24 bm. godz. 8 wiecz. seminarjum hist. sjonizmu.

Sroda 25 bm. godz. 8 wiecz. kurs hebrajskiego tow. Feiwa, oraz kurs średni hebrajskiego.

Czwartek 26 bm. godz. 8 wiecz. palestinografja.

Lokalna komisja szklowa komunikuje, że pieniądze za sprzedane szkle należy u skarbnika komisji tow. Szymona Reicha (Towarzystwo Eskontowe), gdzie też można otrzymać nowe bloki szklowe do rozsprowadzenia.

Brith Hakanaim. W sobotę dnia 21 lipca br. o godz. 3 popoł. odbędzie się „ogólny raport gniazda“. Po raporcie wycieczka.

Stronnicstwo Państwa Żydowskiego. W sobotę dnia 21 lipca br. o godz. 3.45 popoł. odbędzie się referat tow. Weindlinga pt. „Rewizjonizm na rozstaju“. Po referacie dyskusja. Wstęp dla członków.

Zarząd sekcji nartarskiej ZTGS „Samson“ zawiadamia swych członków, iż w myśl rozporządzenia Min. Komunikacji, mają członkowie Polskiego Związku Nartarskiego prawo nabycia biletów kolejowych na 1000 km za 30 zł i na 2.500 km za 60 zł. Wpisy do sekcji przyjmują się na koniec tenismowy.

Żyd. Stow. Stuch. U. J. „Ognisko“ urządza w sobotę dnia 21-go lipca br. **DANCING-BRIDGE** w sali „Secejsi“. Pierwszorzędna orkiestra.

„Idzcie Bande“ w Tarnowie. Stołeczny teatr artystyczny „Idzcie Bande“ dobre znany z poprzednich występów zatrzyma się w Tarnowie z jedynym występem, a to we **czwartek 26 lipca br.** w sali **Sokoła „Idzcie Bande“**, w skład której wchodzi asyrewi żydowskiej jak Anna Grosbard, Malwina Rapch Leibowa, Kac. Lederman, Feningstein i inni wystąpi z parą humoru, tańca i śpiewu „Auf tisz un ul benk“ przy udziale własnej orkiestry pod kier. zn. nartarskiego kompozytora Bagelmana i własnych dekoracji. Sprzedaż biletów już rozpoczęta w księgarni p. Seidena.

Najtańsze przejazdy do Palestyny
za pośrednictwem Wydziału Turystyki do Palestyny przy Egzekutywie Organizacji Sjonistycznej w Krakowie.

Wydział turystyki do Palestyny przy Egzekutywie Organizacji Sjonistycznej w Krakowie załatwia wszelkie formalności związane z indywidualnymi lub też zbiorowymi przejazdami do Palestyny. Turysty mają dowolny wybór drogi przejazdu przez Konstancję, Tryjeść, lub Marsylję oraz zapewnienie uzyskanie paszportów zagranicznych, wiz palestyńskich pod warunkami ustalonymi przez konsulat angielski w Warszawie, ulgowych przejazdów kolejowych oraz kart okretowych po cenach nominalnych, najniższych.

We wszelkich sprawach związanych z wyjazdem turystów do Palestyny należy zwracać się na adres Egzekutywy Organizacji Sjonistycznej (dla Wydziału Turystyki do Palestyny), Kraków, ul. Józefa Dietla 107, telefon Nr. 108-84. Przy zapytaniach listownych załączyć znaczek na odpowiedź.

„Powstanie“.

Brak teatru — to stara i zdaje się wiecznie trwać będąca boleścią naszego miasta. Od czasu do czasu tylko przyjeżdżają przeważnie zespoły słabe, ale niekiedy zjedzie też i sława, jak np. niedawno goszczący w Tarnowie Jaracz.

W czasie tego bezwładu scenicznego w Tarnowie mile uderza wieść, że zespół amatorów tarnowskich zamierza wystawić już w bardzo niedługim czasie dramat Dra Zippora pt. „Powstanie“ („Aufstand“). Szuka bardzo interesująca, która na wszystkich scenach osiągnęła niebywałe sukcesy. Akcja rozgrywająca się w czasach pańszczyzny, trzyma widza w ciągłym napięciu.

Nabrali naiwnego kupca.

Onegdaj na ulicy Koszarowej w Tarnowie dwaj osobnicy poprosili kupca Natana Stechera z Nowego Sącza o udzielenie im „chwile“ pożyczki 300 złotych, w celu wykupu złota od pewnego rumuńskiego kupca z Bukaresztu. Jako zastaw — dali oni naiwnemu Stecherowi dwa pierścionki złote ze szmaragdami.

Gdy nieobecność tych osobników przegadła się, zdenewrowany Stecher, kłniedziem przeczącem, pobiegł do pobliskiego żółtaka, który oszczał oba pierścionki na... 5 zł, gdyż były one z tombaku, a szmaragdy okazały się bezwartościowymi szkiełkami. Zrozpaczone kupiec doniósł o tem policji, która ujęła Ben Rubinstaina i Wojciecha Felda, jako podejrzanych o to oszustwo.

Sioniści! Szekel jest oznaką przynależności do Org. Sjonistycznej!

Drukiem I. Engelberga w Tarnowie